

Iz zajednice | 19/10/2023

Jovana Rašeta: Mi smo sve Nada Dimić!

📝 Piše: Maša Samardžija

Nisu slučajno sve te naše narodne heroine potekle baš iz ruralnih područja. Mislim da je to nama urođeno, prvenstveno jer smo rođene u kraju gdje snijeg nekad pada šest mjeseci u godini. Od malena se naučiš boriti, kaže Jovana Rašeta iz Donjeg Lapca

Jovana Rašeta

Jovana Rašeta mlada je žena koja se nakon srednje škole u Zagrebu i fakulteta u Beogradu odlučila vratiti u svoj rodni Donji Lapac. Iz Lapca je, kada je imala samo osam mjeseci, s obitelji izbjegla u Oluji. Nakon sedam godina vraćaju se u Liku i Jovana tada kreće u osnovnu školu. Želja za otkrivanjem svijeta i bijegom iz male sredine mot da upiše Srpsku pravoslavnu gimnaziju u Zagrebu. Iako je tada mislila da joj je to naj-

~~odakle da se vrati u Donji Lapac. Kodno mjesto donijelo je neke prednosti, ali puno otežavajućih okolnosti.~~

„Meni su s vremenom u Beogradu počele smetati gradske gužve, buka i nedostatak vremena. Prednost manjeg mjesta je svakako to što se svugdje stigne pješke i nema nigdje gužve i redova. Mislim da je taj duševni mir jedina prednost naših ruralnih krajeva, a nedostataka je puno“, kaže nam Jovana. Ističe kako u Lapcu nedostaje edukativnih i kulturnih sadržaja, ali nema ni mladih koji bi ih pokrenuli.

Jovana Rašeta

Jovana radi u koreničkoj osnovnoj školi gdje predaje srpski jezik po C modelu. Trenutno ima sedam učenika. Svaki dan putuje autom iz Donjeg Lapca u 37 kilometara udaljenu Korenicu. Budući da put ide preko brda, dok je lijepo vrijeme, to nije problem, ali sad već

Skrbnička uloga i na poslu i kod kuće

Posebno je, ističe Jovana, teško ženama. Postoje projekti koji zapošljavaju žene, kao što je na primjer projekt „Zaželi“, ali takvi projekti uglavnom zapošljavaju žene koje bi se trebale skrbiti o drugima.

„Uporno im se prepisuju ti skrbnički poslovi. Žena kod kuće uglavnom brine o djeci, svekru, svekri, a onda isto to radi i na poslu. Žene ne mogu drugačije napredovati“, ističe Jovana.

Kaže kako su u njenom kraju žene jako malo napredovale. Slično su živjele i njena baka i njena majka. „I dalje su vrlo prisutne društvene, odnosno, rodne uloge. I dalje je kod nas najbitnije da žena ostvari svoju primarnu ulogu majke“, upozorava Jovana. Osim toga, žene su zbog toga ekonomski potpuno ovisne o muževima. Posljedica je to uvriježenog mišljenja da se djevojčice ne moraju školovati. Jovana se prisjeća, kada je završavala osnovnu školu, kako je jedan nastavnik samo dječake pitao što će upisati, ali ne i djevojčice. Podrazumijevao je da se one neće ići dalje školovati.

„Ljudi ovdje često misle da se žene trebaju udati i živjeti na račun svoga muža. I onda te žene, nažalost, budu u lošim brakovima, često i punim nasilja. Primorane su ostati u takvim odnosima jer su ekonomski ovisne. A da bi bila u bilo kojem smislu neovisna, moraš, prije svega, biti ekonomski neovisna“, poručuje Jovana.

Problem je i što one žene koje se uspiju obrazovati uglavnom odlaze iz mjesta. Malo je onih koje ostaju i koje mogu biti pokretačice promjena. Svjesna je Jovana da se većina žena iz njenog kraja ne bi složila s njenim razmišljanjima. One smatraju da je mišljenje koje im je društvo nametnulo jedino ispravno jer nisu imale prilike vidjeti i čuti nova iskustva. Te žene i dalje drže da je njihova primarna uloga da budu majke i kućanice, a ako se zaposle, onda zapostavljaju tu primarnu ulogu.

Okovi patrijarhata

starije u brak. Danas je situacija još gora. Zaposlene žene uglavnom rade kao gerontodomačice na spomenutom projektu „Zaželi“. Nekolicina ih je zaposlena u policiji, školi, ambulanti, šumariji i u uslužnim djelatnostima.

„I dalje je žena često vrlo potlačena. To se najviše očituje u konobarskom poslu. Ja mislim da nema težeg posla nego biti seoska konobarica. To je rad u stvarno nehumanim uslovima“, ističe Jovana. Kao žena i sama se susrela s brojnim predrasudama. Patrijarhalno društvo ne prihvaća žene koje misle i ne boje se izraziti svoj stav. „Uvijek se moram dokazivati. Unatoč tome, za selo sam uvijek ona koja izaziva svađu, opet nešto hoće, nameće svoje stavove... A ja sam takva kakva jesam i uvijek ću reći ono što mislim, ali nije lako“, upozorava Jovana.

Ipak, nije jedina u selu koja primjećuje da nešto ne valja u takvom odnosu prema ženama. Ali većina ih se boji nešto pokrenuti jer imaju strah od neprihvatanja. „Nekad budem bijesna i kivna zato što je toliko teško napraviti nešto. Teško je u ovakvom kraju biti revolucionar“, ističe. Jovana smatra da je potrebo stvoriti okruženje u kojem će žene moći slobodno reći svoje mišljenje. Smatra da su ženske udruge i aktivnosti za osnaživanje žena puno potrebnije u ruralnim područjima nego u Zagrebu. A upravo takvih udruga u njenom kraju nasušno nedostaje.

Snaga ličke žene

Unatoč teškom životnim okolnostima, žene njenog kraja imaju nevjerovatnu snagu. Kao njihovu najvažniju osobinu, Jovana ističe borbenost.

„Mi smo sve Nada Dimić! Pa nisu slučajno te naše narodne heroine baš potekle iz ruralnih područja. Mislim da je to nama urođeno, prvenstveno jer smo rođene u kraju gdje snijeg nekad pada šest mjeseci u godini. Od malena se naučiš boriti i ja se apsolutno divim tim našim ženama“, ponosno ističe Jovana. Iako se možda i dalje nisu dovoljno osvijestile po pitanju svojih prava, ali zato se za porodicu bore nadljudskim naporima koje malo koji muškarac može iznijeti.

Ni ona ne planira ostatak života provesti u Donjem Lapcu. Voljela bi živjeti u sredini u kojoj će moći ostvariti svoj potencijal, ali dok god je tu, neće odustati od borbe za bolji život svojih sumještanki i sumještana. „Dok sam ovdje, nadam se da ću uspjeti bar nešto pokrenuti pa ako netko poželi ostati, da ima gdje ostati“, zaključuje Jovana.

Tekst je objavljen u sklopu projekta Poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Pročitajte više ...

Utočište srpskih kraljeva

Udruga Prospero iz Gračaca – oaza kreativnosti, zajedništva i uspjeha

Poziv na glasanje za državljane Republike Srbije iz inostranstva

Predstavnici SDSS-a zbog pretnji ne idu u Vukovar i Škabrnju

Ako imate prijedlog teme za nas, javite se na portal@privrednik.net

Pratite P-portal i na društvenim mrežama:

Doniraj

Najnovije

Premijera predstave „Samo da vas nešto pitam“

Koča Popović – oficir i džentlmen

Podcast Pravo glasa: gost 17. epizode bio je Tomislav Tomašević

[Uvjeti korištenja](#)

[Politika privatnosti](#)

[Impressum](#)

[Facebook](#)

[Youtube](#)

[instagram](#)

[Twitter](#)

